

Domov>Sprožitve sodnega postopka>Kje in kako>Predložitev zadeve sodišču

Predložitev zadeve sodišču

Romunija

1 Ali se moram obrniti na sodišče ali obstaja druga možnost?

Vsaka oseba, ki uveljavlja pravico zoper drugo osebo, mora vložiti vlogo pri stvarno pristojnem sodišču. Zadeva se lahko sodišču predloži šele po končanem predhodnem postopku, če je to izrecno določeno z zakonom. Vlogi mora biti priloženo dokazilo o končanem predhodnem postopku.

Stranka v sporu lahko uporabi tudi alternativne načine reševanja sporov.

Pred predložitvijo zadeve sodišču se lahko opravi mediacija, ki je prostovoljna. Sodni organi morajo med sodnim postopkom stranke seznaniti z možnostjo mediacije in njenimi prednostmi.

Mediacija je mogoča v sporih, ki se nanašajo na zavarovanje, varstvo potrošnikov, družinsko pravo in poklicno odgovornost, v delovnih sporih in civilnih sporih, katerih vrednost ne presega 50 000 RON, razen v tistih sporih, v katerih je bila izdana izvršljiva sodna odločba za začetek postopka v primeru insolventnosti.

Stranke v sporu lahko uporabijo tudi arbitražo, ki je alternativno reševanje spora zasebne narave. Osebe s popolno poslovno sposobnostjo se lahko dogovorijo, da bodo spore reševale z arbitražo. To ni mogoče pri sporih, ki se nanašajo na osebno stanje, sposobnost oseb, zapuščinski postopek, družinska razmerja in pravice, ki jih stranke ne morejo določati.

2 Ali obstaja rok za vložitev tožbe pri sodišču?

Pravica do vložitve denarne tožbe lahko zastara, razen če ni z zakonom določeno drugače. V zadevah, ki so posebej določene z zakonom, zastaranje velja tudi za druge pravice do vložitve tožbe, ne glede na njihov predmet (člen 2501 civilnega zakonika).

V skladu z določbami člena 2517 civilnega zakonika je splošni zastaralni rok tri leta.

V civilnem zakoniku so določeni posebni roki zastaranja v nekaterih zadevah, in sicer:

desetletni zastaralni rok za stvarne pravice, za katere zakon ne določa, da ne morejo zastarati, ali za katere ne velja drug zastaralni rok; za odškodnino za nepremoženjsko/premoženjsko škodo, ki jo je oseba utrpela zaradi mučenja ali krutosti, ali kjer je to ustrezno, zaradi nasilja ali spolnega napada na mladoletne osebe ali osebe, ki se ne morejo braniti ali izraziti svoje volje; za odškodnino za okoljsko škodo;

dveletni zastaralni rok za pravico do vložitve tožbe na podlagi (po)zavarovalnega razmerja; pravico do vložitve tožbe v zvezi s plačilom provizij posrednikom za storitve, opravljene na podlagi pogodbe o posredništvu;

enoletni zastaralni rok za pravico do vložitve tožbe v zvezi s povračilom zneskov od prodaje vstopnic za predstavo, ki ni bila izvedena; za pravico do vložitve tožbe gostincev ali hotelirjev za storitve, ki jih opravljajo; profesorjev, učiteljev, mojstrov in umetnikov za urni, dnevni ali mesečni pouk; zdravnikov, babic, medicinskih sester in farmacevtov za obiske, postopke ali zdravila; trgovcev na drobno za plačilo za prodano in dobavljeno blago; obrtnikov za plačilo dela; odvetnikov zoper stranke za plačilo nagrad in stroškov; notarjev in sodnih izvršiteljev v zvezi s plačilom zneskov, do katerih so upravičeni za svoje dejavnosti; inženirjev, arhitektov, geodetov, računovodij in drugih samozaposlenih oseb za plačilo zneskov, do katerih so upravičeni; za pravico do vložitve tožbe, ki izhaja iz pogodbe o prevozu blaga po kopnem, zraku ali vodi, zoper prevoznika.

3 Ali se moram obrniti na sodišče v tej državi članici?

Pravila o mednarodni pristojnosti v sporih s čezmejnimi elementi so določena v knjigi VII zakonika o civilnem postopku z naslovom *Mednarodni civilni postopek*. Določbe te knjige za postopek s čezmejnimi elementi na podlagi zasebnega prava se sicer uporabljajo, če ni z mednarodnimi pogodbami, katerih pogodbenica je Romunija, pravom Evropske unije ali posebnimi zakoni določeno drugače.

V zadevah v zvezi z mednarodno pristojnostjo zakonik o civilnem postopku vsebuje določbe, ki se med drugim nanašajo na: pristojnost na podlagi toženčevega stalnega prebivališča ali sedeža, prostovoljni dogovor o pristojnosti v korist romunskih sodišč, dogovore o izbiri sodišča, izključitev arbitraže, *forum necessitatis*, notranjo pristojnost, litispenco in povezane tožbe na mednarodni ravni, izključno osebno pristojnost, izključno pristojnost za denarne tožbe ali prednostno pristojnost romunskih sodišč (člen 1065 in naslednji zakonika o civilnem postopku).

4 Če je tako, na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na moje prebivališče in prebivališče nasprotne stranke ali glede na druge vidike moje zadeve?

Krajevna pristojnost je urejena v skladu s splošnimi merili (toženčevo stalno prebivališče/sedež), alternativnimi merili (starševstvo, preživnina, pogodba o prevozu, zavarovalna pogodba, menica/ček/zadolžnica/vrednostni papir, potrošniki, civilna odgovornost na podlagi odškodninskega prava) ali izključnimi merili (nepremičnine, dedovanje, družbe, tožbe, vložene proti potrošnikom), ki so določena s členom 107 in naslednjimi novega zakonika o civilnem postopku.

5 Na katero sodišče v tej državi članici se moram obrniti glede na predmet tožbe in vrednost spornega predmeta?

Pristojnost sodišča glede na predmet zadeve je določena s členom 94 in naslednjimi novega zakonika o civilnem postopku ter je odvisna od narave in vrednosti zadeve.

Okrajna sodišča kot *sodišča prve stopnje* obravnavajo vloge, ki so v skladu s *civilnim zakonikom v pristojnosti sodišča za družinske zadeve in skrbništvo*; vloge za vpis v evidence osebnega stanja; vloge v zvezi z upravljanjem večnadstropnih zgradb, stanovanj ali prostorov, ki so v izključnem lastništvu različnih oseb, in pravnimi razmerji, ki so jih združenja lastnikov stanovanj vzpostavila z drugimi fizičnimi ali pravnimi osebami; vloge za prisilno izselitev; vloge v zvezi s skupnimi stenami in jarki, razdaljo med zgradbami in nasadi, pravico do prehoda, bremeni in drugimi omejitvami, ki vplivajo na lastninske pravice; vloge v zvezi s spremembami meja in označevanjem meja; vloge za zaščito premoženja; vloge v zvezi s pozitivnimi ali negativnimi obveznostmi, ki jih ni mogoče ovrednotiti v denarju; vloge za sodno delitev ne glede na zadevno vrednost; druge vloge, ki jih je mogoče ovrednotiti v denarju, in sicer do vključno 200 000 RON, ne glede na status strank.

Okrožna sodišča kot *sodišča prve stopnje* obravnavajo vse vloge, ki po zakonu ne spadajo v pristojnost drugih sodišč, ali vse druge vloge, ki po zakonu spadajo v njihovo pristojnost.

Pritožbena sodišča kot sodišča prve stopnje obravnavajo vloge v zvezi z upravnimi in davčnimi spori ali vse druge vloge, ki po zakonu spadajo v njihovo pristojnost.

6 Ali lahko tožbo vložim sam ali mora to storiti posrednik, na primer odvetnik?

Stranke lahko tožbo vložijo osebno ali prek zastopnika, tako zastopanje pa je lahko določeno z zakonom ali pogodbo ali pa ga določi sodišče. Fizične osebe, ki nimajo poslovne sposobnosti, zastopa zakoniti zastopnik. Stranke lahko v skladu z zakonom zastopa zastopnik po njihovi izbiri, razen če se z zakonom ne zahteva njihova osebna navzočnost pred sodiščem.

Na prvi stopnji in v pritožbenem postopku lahko fizične osebe zastopa odvetnik ali drug pooblaščenec. Če kot zastopnik ne nastopa odvetnik, ampak druga oseba, lahko pooblaščenec v preiskovalni fazi in med predstavitvijo argumentov procesne in vsebinske ugovore vloga le prek odvetnika. Fizičnim osebam pri pripravi vloge in pritožbenih razlogov ter vložiti pritožbe in njenem zagovoru pomaga in jih zastopa samo odvetnik, sicer je vloga oziroma pritožba neveljavna.

Pravne osebe lahko pred sodišči na podlagi pogodbe zastopa samo pravni svetovalec ali odvetnik. Pravnim osebam pri pripravi vloge in pritožbenih razlogov ter vložiti pritožbe in njenem zagovoru pomaga in jih, kjer je to ustrezno, zastopa samo odvetnik ali pravni svetovalec, sicer je vloga oziroma pritožba neveljavna. Zgoraj navedene določbe se ustrezno uporabljajo tudi za združenja, družbe ali druge subjekte brez pravne osebnosti.

7 Kje moram vložiti tožbo: v sprejemni pisarni, vložišču sodišča ali pri kakšnem drugem upravnem uradu?

Tožba se evidentira in datira z žigosanjem z vstopnim žigom. Po evidentiranju se tožba in spremni dokumenti, kjer je ustrezno skupaj z dokazi, kako so bili posredovani sodišču, predajo predsedniku sodišča ali osebi, ki jo je ta določil, ta pa sprejme takojšnje ukrepe za naključno določitev senata v skladu z zakonom (člen 199 zakonika o civilnem postopku).

8 V katerem jeziku lahko vložim tožbo? Je to mogoče storiti ustno ali jo je treba vložiti v pisni obliki? Ali jo lahko pošljem po telefaksu ali elektronski pošti?

V skladu s členom 12(5) zakona št. 304/2004 o organizaciji pravosodja so vloge in procesna pisanja sestavljeni samo v romunskem jeziku. Vloge se vložijo samo v pisni obliki. V členu 194 novega zakonika o civilnem postopku je določeno, da se vloga, vložena osebno ali prek zastopnika, prejeta po pošti, kurirju, telefaksu ali skenirana in poslana po elektronski pošti ali v elektronski obliki, evidentira in datira z žigosanjem z vstopnim žigom.

Če katera od strank, ki jih je treba zaslišati, ne govori romunščine, sodišče v skladu s členom 225 novega zakonika o civilnem postopku uporabi sodnega tolmača. Če se stranke strinjajo, lahko kot tolmač deluje sodnik ali sodni uradnik. Če navzočnosti sodnega tolmača ni mogoče zagotoviti, lahko tolmačijo zaupanja vredne osebe, ki govorijo zadevni jezik. Če je oseba nema, gluha ali gluhonema ali če se iz katerega koli drugega razloga ne more izražati, komunikacija poteka pisno. Če zadevna oseba ne zna brati ali pisati, se uporabi tolmač. Za prevajalce in tolmače se ustrezno uporabljajo določbe o izvedencih.

9 Ali za zadrževanje tožb obstajajo posebni obrazci? Če ne obstajajo, kako je treba zadevo predložiti? Ali obstajajo elementi, ki jih mora tožba vsebovati?

Z zakonikom o civilnem postopku uporaba standardnih obrazcev za pravne zahtevke ni predvidena. Vsebina nekaterih civilnopravnih zahtevkov (npr. tožbe, odgovora na tožbo, nasprotna tožbe) je določena s splošnimi pravili o civilnem postopku.

10 Ali bom moral plačati sodne takse? Če je tako, kdaj? Ali bom moral odvetnika plačati od same vložitve tožbe?

Sodni stroški vključujejo kolkovine, nagrade za odvetnike, izvedence in specialiste, plačila pričam v zvezi s potjo in nadomestila zneskov, izgubljenih zaradi obveznega nastopa pred sodiščem, potne stroške in stroške nastanitve ter vse druge stroške, potrebne za pravilno izvedbo postopka. Stranka, ki uveljavlja sodne stroške, mora stroške in njihovo višino dokazati najpozneje do konca vsebinske obravnave zadeve. Stranka, ki ni uspela v pravdi, mora na zahtevo stranke, ki je uspela v pravdi, plačati sodne stroške zadnje navedene stranke. Če je bilo vlogi delno ugodeno, sodnik določi delež, v katerem vsaka stranka nosi sodne stroške. Po potrebi lahko odredi pobot sodnih stroškov. Tožencu, ki je na prvi obravnavi, na katero so bile stranke ustrezno pozvane, priznal zahtevke tožnika, ni mogoče odrediti plačila sodnih stroškov, razen če je tožnik pred začetkom postopka tožencu poslal uradno obvestilo ali če je toženelec po zakonu zamujal s plačilom. Če je tožnikov ali tožencev več, se jim lahko naloži plačilo sodnih stroškov v enakih deležih, sorazmerno ali solidarno, odvisno od njihovega statusa v postopku ali narave pravnega razmerja med njimi.

11 Ali lahko zahtevam pravno pomoč?

Pravno pomoč je mogoče pridobiti v skladu z določbami izredne uredbe št. 51/2008 o javni pravni pomoči v civilnih zadevah, odobrene z nadaljnjimi spremembami z zakonom št. 193/2008, kakor je bil naknadno spremenjen. Novi zakonik o civilnem postopku (člena 90 in 91) vsebuje splošne določbe o pravni pomoči.

12 Kdaj tožba velja za uradno vloženo? Ali me bodo organi obvestili o tem, ali je bila zadeva pravilno predložena?

Tožba se evidentira in datira z žigosanjem z vstopnim žigom. Po evidentiranju se tožba in spremni dokumenti predajo predsedniku sodišča ali sodniku, ki ga nadomešča, in ta sprejme takojšnje ukrepe za naključno določitev senata.

Senat, ki mu je bila zadeva naključno dodeljena, preveri, ali vloga izpolnjuje potrebne zahteve. Če jih ne, je tožnik pisno obveščen o zadevnih pomanjkljivostih. V največ desetih dneh od prejema obvestila mora predložiti dodatne informacije ali opraviti odredjene spremembe, sicer je vloga neveljavna. Če obveznosti v zvezi s predložitvijo dodatnih informacij ali spremembo vloge v predpisanem roku niso izpolnjene, sodišče s sklepom, izdanim v senatu, razglasi neveljavnost vloge.

Ko sodnik ugotovi, da so v zvezi z vlogo izpolnjeni vsi pravni pogoji, s sklepom odredi njeno vročitev tožencu.

13 Ali bom prejel podrobne informacije o nadaljnjem poteku (npr. rokih za nadaljnja dejanja v postopku)?

Podrobne informacije o zadevi je mogoče pridobiti pri arhivskem uradu sodišč ali na spletiščih sodišč, če so na voljo, na naslovu <http://portal.just.ro/>.

Sodišče lahko o vlogi odloči le, če so bile stranke pozvane ali če so osebno ali prek zastopnika nastopile pred sodiščem. Sodišče odloži obravnavo zadeve in odredi, da je treba stranko pozvati na obravnavo, če ugotovi, da odsotna stranka ni bila pozvana v skladu z zakonsko določenimi zahtevami, sicer obravnavo ni veljavna. Sodni pozivi in vsa procesna pisanja se vročijo po uradni dolžnosti.

Ko sodnik ugotovi, da so v zvezi z vlogo izpolnjeni vsi pravni pogoji, s sklepom odredi njeno vročitev tožencu, ki je obveščen o obveznosti predložitve odgovora na tožbo v 25 dneh od vročitve vloge, pri čemer se mu ob neizpolnitvi obveznosti naloži sankcija. Odgovor na tožbo se vroči tožniku. Ta mora v desetih dneh od vročitve vložiti odgovor na odgovor na tožbo, toženelec pa se z odgovorom na odgovor na tožbo seznanja z vpogledom v spis zadeve. Sodnik v treh dneh od datuma predložitve odgovora na odgovor na tožbo s sklepom določi datum prve obravnave, ki se izvede v največ 60 dneh od datuma sklepa sodišča, in odredi poziv strank na obravnavo. Če toženelec v zakonskem roku ne predloži odgovora na tožbo ali tožnik v zakonskem roku ne predloži odgovora na odgovor na tožbo, sodnik po izteku ustreznega roka s sklepom določi datum prve obravnave, ki se izvede v največ 60 dneh od datuma sklepa, in odredi poziv strank na obravnavo. Sodnik lahko v nujnih postopkih zgoraj navedene roke skrajša, kar je odvisno od okoliščin zadeve. Če ima toženelec stalno prebivališče v tujini, sodnik glede na okoliščine zadeve rok razumno podaljša.

Stranka, ki je vložila vlogo in potrdila datum obravnave, ter stranka, ki je prišla na obravnavo, med postopkom pred tem sodiščem na naslednje obravnave ne bo vabljen, saj se šteje, da je seznanjena z njihovimi datumi. Te določbe se uporabljajo tudi za stranko, ki ji je bil vročen poziv na obravnavo, saj se v tem primeru šteje, da je seznanjena tudi z datumi obravnave, ki bodo sledile obravnavi, za katero je bil vročen sodni poziv. Tudi v sodnem pozivu je navedeno, da se po vročitvi sodnega poziva, ki se potrdi s podpisom povratnice, za pozvano stranko šteje, da je seznanjena tudi z datumi obravnave, ki bodo sledile obravnavi, za katero je bil vročen sodni poziv.

Sodnik mora na prvi obravnavi, na katero so bile stranke ustrezno pozvane, po zaslišanju strank oceniti potreben čas za presojo zadeve ob upoštevanju okoliščin zadeve, da bi bila lahko odločba izdana v optimalnem in predvidljivem času.

Zadnja posodobitev: 30/04/2018

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvornika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.